

Rapport Eventmachien

1. Overzicht

1.1. Opzet project

Eventmachien wil een digitaal platform en beheermodel zijn om de aanvraag van evenementen binnen een gemeente te stroomlijnen voor zowel de aanvrager als de afhandelende diensten. Het platform moet de gemeenten voldoende eigenaarschap geven zonder dat dit een veelheid aan kosten met zich meebrengt om het beheermodel te personaliseren.

1.2. Probleemstelling

Verschillende workshops hebben plaatsgevonden om het Eventmachien uit te werken. Echter, het beheermodel moet nog uitgeklaard worden. We zullen dit trachten te doen op basis van onderstaand document.

1.3. Leeswijzer

Het document werd opgedeeld in volgende hoofdstukken:

- Sturende entiteit: vorm en taken
- Aanbesteding

1.4. Inhoudstafel

1. Overzicht.....	1
1.1. Opzet project.....	1
1.2. Probleemstelling	1
1.3. Leeswijzer.....	1
1.4. Inhoudstafel	2
2. Sturing Eventmachien: vorm en taken	3
2.1. Vorm sturende eenheid.....	3
2.1.1. Informele samenwerking	3
2.1.2. Intergemeentelijke samenwerking	3
2.1.2.1. Interlokale Vereniging	3
2.1.2.2. Projectvereniging	4
2.1.2.3. Dienstverlenende en opdrachthoudende vereniging	5
2.1.3. Toetreden bij bestaande entiteit	6
2.1.4. Overzicht	7
2.2. Rollen en taken sturende eenheid.....	8
2.2.1. Algemeen	8
2.2.2. Overzicht overige aspecten sturende eenheid	8
2.2.2.1. Waardenetwerk	8
2.2.2.2. Financiële model	8
2.2.2.3. Functionele architectuur	9
2.2.2.4. Waardepropositie	9
3. Aanbesteding	10
3.1. Algemeen	10
3.2. Apart bestek op basis van modelbestek	10
3.3. Gestructureerde samenaankopen	10
3.3.1. Algemeen	10
3.3.2. Gecentraliseerde Aankoopactiviteiten (aankoopcentrale)	10
3.3.3. Raamovereenkomsten	11
3.3.4. Occasionele gezamenlijke opdrachten	11
3.3.5. Overzicht	13
4. Scenario's.....	14
5. Bijlage: voorbeelden	16
5.1. s-Lim aankoopcentrale.....	16
5.1.1. Algemeen	16
5.1.2. Slim verkeersmanagement	16
5.2. Raamovereenkomsten stad Kortrijk (Smart City Toolbox).....	17
5.3. Vlaanderen.....	18

2. Sturing Eventmachien: vorm en taken

2.1. Vorm sturende eenheid

Om de continuïteit en het algemene generieke karakter te garanderen van het Eventmachien dat door meerdere steden en gemeenten gebruikt zal worden, dient de realisatie ervan centraal te worden aangestuurd. Om dit te bewaken lijkt een sturende entiteit nuttig als overkoepelend orgaan dat de controle heeft over hoe het Eventmachien gerealiseerd en aangekocht wordt en in de toekomst bijvoorbeeld verder kan evolueren. We overlopen verschillende mogelijkheden voor de 'sturing' van het Eventmachien.

2.1.1. Informele samenwerking

Dit komt in wezen neer op een verderzetting door de deelnemers aan het Eventmachien van de informele stuurgroep die nu reeds bestaat tijdens het eenjarige VLAIO City of Things project. Een informele samenwerking biedt de nodige flexibiliteit en brengt nauwelijks kosten of een bijkomende administratieve last met zich mee, maar heeft anderzijds als nadeel dat het engagement van de deelnemers beperkt is en het generieke karakter, de kwaliteit, continuïteit van het Eventmachien zal bewaard worden en een verdere opschaling zal gebeuren.

2.1.2. Intergemeentelijke samenwerking¹

'Intergemeentelijke samenwerking' is de samenwerking op vrijwillige basis tussen twee of meer gemeenten met het oog op het realiseren van een gemeenschappelijke doelstelling. Het zijn in essentie verlengstukken van het lokaal bestuur, die ontstaan op basis van een beslissing van de gemeenteraad, wanneer twee of meer steden en/of gemeenten van oordeel zijn dat zij welbepaalde bevoegdheden beter samen kunnen uitoefenen in een georganiseerd samenwerkingsverband. Deze samenwerkingsvormen worden beschreven in het decreet over het lokaal bestuur van 22 december 2017 (Hierna: Decreet Lokaal Bestuur). Het Decreet Lokaal Bestuur bepaalt de randvoorwaarden en regelt de wijze waarop intergemeentelijke samenwerkingsverbanden de bevoegdheden uitoefenen die de gemeenteraden hen toekennen.

Er bestaan vijf verschillende vormen van intergemeentelijke samenwerking waarvan twee 'lichte' en drie 'zware' vormen. De zware vormen worden zo genoemd omdat ze aan veel meer wettelijke voorschriften dienen te voldoen dan de lichte vormen, die een vrijer karakter hebben. De twee lichte vormen zijn de interlokale vereniging en de projectvereniging. De drie zware vormen zijn de dienstverlenende vereniging, de opdrachthoudende vereniging en de opdrachthoudende vereniging met private deelname. We bespreken hieronder enkel de eerste vier, namelijk deze die relevant kunnen zijn om te worden gekozen als sturende entiteit voor het Eventmachien.

2.1.2.1. Interlokale Vereniging

Omschrijving²: Een interlokale vereniging is een samenwerkingsverband tussen steden en gemeenten om een welbepaald project van gemeentelijk belang te verwezenlijken dat in beginsel *in omvang beperkt is*, zoals het laten uitvoeren van een dienst via een interlokale vereniging aan alle leden van het samenwerkingsverband.

Duur en verlenging: In overeenkomst te bepalen en verlenging mogelijk.

¹ <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/verzelfstandiging-en-samenwerking/intergemeentelijke-samenwerking>

² Artikel 392 Decreet Lokaal Bestuur.

Vorm en deelnemers: Deze samenwerkingsvorm heeft *geen rechtspersoonlijkheid* en vindt geen *beheersoverdracht* plaats vanwege de deelnemende steden of gemeenten³. Een interlokale vereniging wordt opgericht op basis van een wederzijdse overeenkomst tussen alle deelnemende partijen. Het gebrek aan rechtspersoonlijkheid impliceert onder andere dat het samenwerkingsverband geen eigen personeel kan hebben en ook niet in eigen naam kan aanbesteden.

In tegenstelling tot de andere vormen kunnen andere rechtspersonen van publiek- of privaatrecht hieraan deelnemen.

De overeenkomst bevat bepalingen omtrent de duurtijd en de eventuele verlenging, de opzegmogelijkheid, de eventuele inbreng van de deelnemers en de wijze waarop deze inbreng wordt beheerd, de interne organisatie, de wederzijdse rechten en verplichtingen en de financiële repercussies, de informatieverstrekking aan de deelnemers en de jaarlijkse evaluatie door de gemeenteraden, de opmaak van de rekeningen en de bestemming van het resultaat, de financiële controle en de vereffening⁴.

Bestuur⁵: Één van de deelnemende gemeenten kan worden aangesteld als *beherende gemeente* waar de zetel gevestigd wordt, die optreedt als vertegenwoordiger van de vereniging én die eigen personeel kan inzetten ten behoeve van het samenwerkingsverband.

Er dient een *beheerscomité* opgericht te worden dat bestaat uit minstens één afgevaardigde voor elke deelnemende gemeente dewelke zal worden aangewezen uit de gemeenteraadsleden, de burgemeester en de schepenen van de betreffende gemeente. Het beheerscomité formuleert waar nodig adviezen ten behoeve van de beherende gemeente, stelt de rekeningen van de interlokale vereniging vast en legt ze ter goedkeuring voor aan de raden van de deelnemende gemeenten, waarvan de gewone meerderheid de goedkeuring verleent. Het legt de organisatie van zijn werkzaamheden vast in een huishoudelijk reglement dat bij de overeenkomst gevoegd wordt zonder dat het er deel van uitmaakt.

2.1.2.2. Projectvereniging⁶

Omschrijving: Een projectvereniging is een publiekrechtelijke rechtspersoon⁷ die een duidelijk omschreven project plant, uitvoert en controleert, is de tweede van de lichtere vormen van intergemeentelijke samenwerking. De projectvereniging is in beginsel bedoeld voor de uitvoering van kleinschalige projecten die een beperkt aantal gemeenten aanbelangen en waarvan de verwezenlijking een kort tijdsverloop vergt.

Duur en uittreding: De projectvereniging wordt opgericht voor een termijn die maximaal zes jaar mag bedragen, deze termijn is wel hernieuwbaar. Tijdens de duur die is vastgesteld bij de oprichting van een projectvereniging, is geen uittreding mogelijk.

Vorm en deelnemers: Het betreft de minst zware vorm van intergemeentelijke samenwerking *met rechtspersoonlijkheid*, met alle implicaties er aan verbonden (bijvoorbeeld de mogelijkheid eigen personeel te hebben, op te treden als aanbestedende overheid).

In tegenstelling tot de interlokale vereniging kunnen niet zomaar alle andere publieke en private actoren deelnemen, maar enkel gemeenten, autonome gemeentebedrijven, OCMW 's, politiezones,

³ Onder beheersoverdracht wordt verstaan het toevertrouwen door de deelnemende gemeenten aan het samenwerkingsverband van de uitvoering van door hen genomen beslissingen in het kader van zijn doelstellingen, in die zin dat de deelnemende gemeenten zich het recht onttrekken zelfstandig of samen met derden dezelfde opdracht uit te voeren.

⁴ Artikel 393 Decreet Lokaal Bestuur.

⁵ Artikel 394 en 395 Decreet Lokaal Bestuur.

⁶ Artikel 413 e.v. Decreet Lokaal Bestuur.

⁷ Dit betekent o.a. dat het personeel overheidspersoneel is, dat de wet op overheidsopdrachten van toepassing is, dat de beginselen van behoorlijk bestuur van toepassing zijn en datner wordt gehandeld binnen het algemeen belang.

hulpverleningszones, andere projectverenigingen en de andere vormen van intergemeentelijke samenwerking met rechtspersoonlijkheid deelnemen aan een projectvereniging⁸.

Provincies daarentegen kunnen niet meer deelnemen aan de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden⁹.

Bestuur¹⁰: Een projectvereniging werkt met een relatief simpele bestuursstructuur. Er wordt enkel een raad van bestuur aangewezen waarin alle deelnemende gemeenten vertegenwoordigd zijn en waarin iedere bestuurder beschikt over één stem. Voor de gemeenten kunnen uitsluitend gemeenteraadsleden, burgemeesters of schepenen het mandaat als lid van de raad van bestuur vervullen. Het voorzitterschap wordt toevertrouwd aan een bestuurder die een gemeente aangewezen heeft. De raad van bestuur heeft uitsluitend de bevoegdheid om beslissingen te nemen die hem expliciet door de deelnemers zijn opgedragen. Ze is in elk geval bevoegd voor het personeelsbeleid. Iedere gemeente wijst een afgevaardigde aan die deelneemt aan de vergaderingen van de raad van bestuur als lid met raadgevende stem. Die afgevaardigden zijn altijd raadsleden in de betrokken gemeenten, verkozen op een lijst waarvan geen enkele verkozone deel uitmaakt van het college van burgemeester en schepenen. De werkingsmodaliteiten van de raad van bestuur worden vastgesteld in een huishoudelijk reglement. De raad van bestuur stelt de jaarrekeningen vast en legt ze voor aan de deelnemers die hun goedkeuring verlenen.

2.1.2.3. Dienstverlenende en opdrachthoudende vereniging¹¹

Beschrijving: Dit zijn twee 'zwaardere' vormen van intergemeentelijke samenwerking. Beide samenwerkingsvormen zijn redelijk gelijklopend, we overlopen ze daarom ook samen.

De *dienstverlenende vereniging* is een vorm van intergemeentelijke samenwerking met rechtspersoonlijkheid *zonder beheersoverdracht* hetwelk tot doel heeft een duidelijke omschreven ondersteunende dienst te verlenen aan de deelnemende gemeenten. Dit kan eventueel voor verschillende beleidsdomeinen.

De *opdrachthoudende vereniging* is een samenwerkingsverband met rechtspersoonlijkheid dat tot doel heeft om een of meer duidelijk omschreven bevoegdheden met betrekking tot een of meer samenhangende beleidsdomeinen uit te voeren ten behoeve van de deelnemende gemeenten. De opdrachthoudende vereniging verschilt van de dienstverlenende vereniging in die zin dat ze beheersoverdracht inhoudt. Dit betekent dat de deelnemende gemeenten het samenwerkingsverband de uitvoering van de door henzelf genomen beslissingen in het kader van hun doelstellingen toevertrouwen. De deelnemende gemeenten ontnemen zichzelf daarmee het recht om zelf of met anderen dezelfde opdracht uit te voeren.

Beide verenigingen hebben een veel langere bestaansduur dan projectverenigingen, namelijk maximum achttien jaar. Deze termijn is, na afloop van de voorbije termijn, telkens hernieuwbaar voor een periode die niet langer mag zijn dan opnieuw achttien jaar¹².

Vorm en deelnemers: Er mogen naast steden en/of gemeenten ook andere publieke rechtspersonen deelnemen aan een dienstverlenende- of opdrachthoudende vereniging, waaronder de autonome

⁸ Artikel 396 Decreet Lokaal Bestuur.

⁹ <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/wijziging-decreet-intergemeentelijke-samenwerking>

¹⁰ Artikel 404 Decreet Lokaal Bestuur.

¹¹ Het betreft de nieuwe vorm van wat in oude wetgeving gezien werd als intercommunales. Deze nieuwe vormen pogen dan ook de vroegere intercommunales in de vorm van een Naamloze vennootschap (NV) of een Commanditaire vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (CVBA) te vervangen.

¹² Artikel 423 Decreet Lokaal Bestuur.

gemeentebedrijven, OCMW 's, politiezones, hulpverleningszones en andere intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met rechtspersoonlijkheid.

Bestuur: Beide verenigingen beschikken steeds over een algemene vergadering en een Raad van Bestuur. Er is altijd de mogelijkheid om het dagelijks bestuur over te dragen aan een directiecomité en er kan geopteerd worden om adviescomités op te richten indien de doelstellingen meervoudig en gevarieerd zijn, indien niet alle deelnemende gemeenten een kandidaat-bestuurder hebben voorgedragen of indien de geografische spreiding van zo een omvang is dat een adviescomité noodzakelijk is.

2.1.3. Toetreden bij bestaande entiteit

Er zou door de deelnemende steden en gemeenten aan het Eventmachien kunnen geopteerd worden om zich aan te sluiten bij een bestaande entiteit die dan de rol van sturende eenheid en de bijhorende beherende taken op zich zal nemen.

De concrete uitwerking van deze toetreding en de voor- en nadelen zullen pas worden bepaald eens een concrete entiteit gekend is. In het deel 4 (scenario's) werd dan ook de concrete toetreding bij VERA onderzocht.

2.1.4. Overzicht

	Informele samenwerking	Interlokale vereniging	Projectvereniging	Dienstverlenende	Opdrachthoudende	Opdrachthoudende
				Vereniging		
Juridisch verankerd?	Nee	Ja, via overeenkomst	Ja, via statuten	Ja, via statuten		Ja
Rechtspersoonlijkheid?	Nee	Nee	Ja	Ja		Ja
Doel	Geen wettelijk omschreven doel	Uitvoering van een welbepaald project van gemeenschappelijk belang	Uitvoering van kleinschalige en korte projecten die een beperkt aantal gemeenten aanbelangen	Een duidelijke omschreven ondersteunende dienst verlenen aan deelnemende gemeenten	Één of meer duidelijk omschreven bevoegdheden uitvoeren i.o.v. deelnemende gemeenten	Afhankelijk van vorm bestaande entiteit
Beheersoverdracht?	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja	Afhankelijk van vorm bestaande entiteit
Toetreding mogelijk?	Ja	Ja, zoals vastgelegd in overeenkomst	Ja, mits instemming gemeenten en aanvaarding door Raad van Bestuur	Ja, mits instemming gemeenten en aanvaarding algemene vergadering		Ja
Private deelname mogelijk?	Ja	Ja	Nee	Nee		Afhankelijk van vorm bestaande entiteit
Duurtijd?	Onbepaald	Bepaald in oprichtingsovereenkomst	Maximaal 6 jaar (hernieuwbaar)	Maximaal 18 jaar (hernieuwbaar)		Afhankelijk van vorm bestaande entiteit
Uittreding?	NVT	Ja, zoals vastgelegd in overeenkomst	Niet mogelijk	Niet mogelijk		Afhankelijk van vorm bestaande entiteit
Verplichte organen?	Geen	Beheerscomité	Raad van Bestuur	Algemene vergadering en Raad van Bestuur		Afhankelijk van vorm bestaande entiteit
Flexibele aanpassing structuur?	NVT	Ja	Nee	Nee		Afhankelijk van vorm bestaande entiteit
Kosten en administratieve overhead?	Nauwelijks	Beperkt	Iets ruimer	Uitgebreid		Afhankelijk van vorm bestaande entiteit
Garanties blijvend centraal beheer?	Geen	Ja, maar beperkt	Ja	Ja		Ja

2.2. Rollen en taken sturende eenheid

2.2.1. Algemeen

We identificerden de volgende rollen en/of taken die zouden moeten worden opgenomen ter sturing van het Eventmachien:

- Centrale aansturing om generiek karakter, continuïteit en kwaliteit Eventmachien te garanderen;
- Optimaliseren samenwerking en kennisdeling van deelnemende steden/gemeenten en andere stakeholders;
- Begeleiden verdere opschaling (toetreding nieuwe steden en gemeenten, eventueel buiten provincie, samenwerking met hogere niveaus);
- Opzetten en opvolging aanbestedingsprocedure: opmaak documentatie, onderhandeling en toewijzing;
- Opvolging onderhoud¹³ en communicatie ten aanzien van leverancier: controleren afspraken SLA's¹⁴, bemiddelen bij eventuele discussies of problemen en informeren bij wijzigingen, updates en herstellingen.
- Het organiseren van een centraal 'steunpunt' dat zorgt voor ondersteuning ten aanzien van deelnemende steden en gemeenten.

2.2.2. Overzicht overige aspecten sturende eenheid

De sturende eenheid bewaakt een aantal parameters die voorkomen in de Business Model Matrix. De matrix onderzoekt vier verschillende aspecten van businessmodellen:

2.2.2.1. Waardenetwerk

Wat? De manier waarop het waardenetwerk is opgebouwd en hoe de rollen en actoren in het waardenetwerk zijn verdeeld (Welke partners aanwezig en in welke rol?).

Overzicht: Software leverancier (ontwikkeling en onderhoud), steden en gemeenten (opdrachtgevers, afnemers, gebruikers), politiezones, hulpverleningszones, vrije tijdsdienst, jeugddienst, milieudienst, dienst mobiliteit/openbaar domein, zalenverhuur, en technische dienst (gebruikers, stakeholders en leveranciers data voor systeem), Autonome gemeente- en provinciebedrijven (mogelijke stakeholders), burgers (eindgebruikers) hogere overheden (provincies, Vlaanderen: partners voor verspreiding en opschaling).

2.2.2.2. Financiële model

Wat? Het financiële model, of hoe inkomstenstromen tussen actoren lopen en het bestaan van afspraken rond het delen van inkomsten.

Overzicht:

- *Beslissing budget:* De precieze modaliteiten voor de budget-allocatie zullen worden bepaald vanuit de sturende eenheid.
- *Kost opmaken modaliteiten Eventmachien:* subsidie toegekend binnen het VLAIO COT project.

¹³ Een deel zal worden uit gecontracteerd aan de leverancier via een SLA, een deel kan opgenomen door sturende entiteit.

¹⁴ Een SLA is een schriftelijke overeenkomst tussen de aanbieder en de afnemer van welbepaalde diensten en/of producten. Daarin worden afspraken gemaakt tussen beide partijen omtrent het niveau van dienstverlening en/of de kwaliteitsaspecten van het product of de dienst.

- *Aankoop*: Alle steden en gemeenten nemen de individuele aankoopkost van het Eventmachien voor hun eigen rekening.
- *Sturende eenheid*: Alle steden en gemeenten dragen bij aan de financiering van de sturende entiteit vanaf hun toetreding.
- *Beheer*: steden en gemeenten hosten het Eventmachien zelf (doorgaans op hun eigen, reeds bestaande infrastructuur) dus geen budget voor centrale hosting.

2.2.2.3. Functionele architectuur

Wat? De functionele architectuur, of hoe technische elementen een rol spelen in het waardecreatieproces (Beslissingen rond standaarden, data-uitwisseling, interoperabiliteit met bestaande systemen etc.).

Overzicht: Bepaalt in document 'Requirements-analyse'.

2.2.2.4. Waardepropositie

Wat? De parameters voor de waardepropositie die het product of de dienst die aan eindgebruikers wordt aangeboden beschrijven (Wie heeft de 'klantrelatie', Met wie heeft de burger het gevoel in interactie te treden (Stad/gemeente, een apart gebrand initiatief, een private speler...?)).

Overzicht: Individuele stad of gemeente die het Eventmachien aanbiedt aan zijn burgers.

3. Aanbesteding

3.1. Algemeen

Dit onderdeel handelt over de keuze voor de manier van aanbesteden. Dit kan op verschillende wijzen, zoals via samenaankoop of via een apart bestek. Dit staat beschreven in de Wet op de overheidsopdrachten van 17 juni 2016 (hierna: Wet Overheidsopdrachten).

3.2. Apart bestek op basis van modelbestek

Elke stad of gemeente schrijft een eigen bestek uit maar baseert dit op een modelbestek waarin de vereisten van een Eventmachien gezamenlijk zijn bepaald.

3.3. Gestructureerde samenaankopen¹⁵

3.3.1. Algemeen

Als twee of meer besturen samen een aankoop opstarten spreken we van een samenaankoop. De juridische term voor een samenaankoop met twee of meer besturen is de aankoopcentrale.

3.3.2. Gecentraliseerde Aankoopactiviteiten (aankoopcentrale)

Een aankoopcentrale is een aanbestedende overheid die 'gecentraliseerde aankoopactiviteiten' en eventueel aanvullende aankoopactiviteiten verricht. Dit zijn activiteiten die permanent plaatsvinden op één van volgende wijzen¹⁶:

a) De aankoopcentrale treedt op als groothandelaar: De aankoopcentrale zorgt voor de verwerving van *leveringen en/of diensten* die bestemd zijn voor aangesloten aanbestedende overheden. Hierbij koopt de aankoopcentrale zelf de goederen of diensten in en verkoopt die door aan de aangesloten overheden. De goederen of diensten worden dus *in eigen naam en voor eigen rekening verworven* door de aankoopcentrale en komen in haar eigen vermogen, maar zijn bestemd voor andere aanbestedende overheden. Ze opereert als het ware als groothandelaar door middel van aankoop, opslag en wederverkoop. De aankoopcentrale is de enige contractpartij van de dienstverlener of leverancier en de deelnemende overheden zijn afnemers van de aankoopcentrale. Ze draagt de volledige verantwoordelijkheid voor de correcte gunning en uitvoering van de overheidsopdracht en is de enige partij die de leverancier of dienstverlener kan aanspreken wanneer deze in gebreke blijft. De aanbestedende overheid die beroep doet op een aankoopcentrale is vrijgesteld van de verplichting om zelf een plaatsingsprocedure te organiseren¹⁷.

b) De aankoopcentrale treedt op als tussenpersoon: De aankoopcentrale kan ook optreden als tussenpersoon, waarbij ze als aanbestedende overheid overheidsopdrachten plaatst of raamovereenkomsten sluit voor *werken, leveringen of diensten*, die bestemd zijn voor de aangesloten aanbestedende overheden¹⁸. Hierbij koopt de opdrachtcentrale dus niet zelf de goederen in, maar treedt ze op als tussenpersoon door een contractueel kader te voorzien ten behoeve van de aangesloten overheden. Het is dus een samenwerkingsverband tussen twee of meerdere aanbestedende overheden om gezamenlijk een overheidsopdracht te organiseren, waarbij de opdrachtcentrale deze taak op zich neemt totdat de procedure is doorlopen. De opdrachtcentrale handelt in naam en voor rekening van de deelnemende aanbestedende overheden, die nadien elk voor zichzelf contracteren met de leverancier of dienstverlener. Na de toewijzing van de opdracht komt het

¹⁵ Artikel 47 Wet Overheidsopdrachten.

¹⁶ <https://www.dekamer.be/FLWB/PDF/54/1541/54K1541001.pdf>, p14.

¹⁷ Artikel 47, § 2 Wet Overheidsopdrachten.

¹⁸ Artikel 2, 7° b) Wet Overheidsopdrachten.

verband te vervallen en loopt het juridisch verband verder tussen de aanbestedende overheid en de leverancier die de gunning kreeg toegewezen. De uitvoering wordt in principe opgevolgd door de aangesloten overheden. De aanbestedende overheden zijn via de opdrachtcentrale vrijgesteld van verplichting om zelf een gunningsprocedure te organiseren. Zij bestellen en betalen zelfstandig bij die leverancier in eigen beheer en onder eigen verantwoordelijkheid volgens de voorwaarden van het contract. De opdrachtcentrale heeft ook geen verantwoordelijkheid op voor de (deel-)aankopen van de andere partners.

3.3.3. Raamovereenkomsten¹⁹

Als gelijkaardige aankopen regelmatig terugkeren, is een raamovereenkomst de ideale formule. Een raamovereenkomst is een overeenkomst tussen een of meer aanbesteders en een of meer ondernemers met het doel gedurende een bepaalde periode de voorwaarden inzake te plaatsen opdrachten vast te leggen, met name wat betreft de prijzen en eventueel de beoogde hoeveelheden. Het is een langlopende opdracht van één tot maximaal vier jaar (tenzij in uitzonderlijke en bijzonder gemotiveerde gevallen), waarbij een kader gecreëerd wordt dat herhaalde deelopdrachten mogelijk maakt. De deelplaatsingen worden volgens de behoeften van het moment bepaald. Een raamovereenkomst vervangt dus terugkerende gelijkaardige plaatsingen door één plaatsing en legt voorwaarden vast voor terugkerende aankopen voor maximaal vier jaar. Gecentraliseerde Aankoopactiviteiten kunnen ook op basis van een raamovereenkomst, waarbij de mogelijkheden van de raamovereenkomst geldig zijn voor verschillende besturen²⁰.

3.3.4. Occasionele gezamenlijke opdrachten²¹

Twee of meer aanbestedende overheden kunnen overeenkomen om gezamenlijk op te treden voor een specifieke opdracht die voor hen een gemeenschappelijk belang inhoudt. Deze techniek is interessant bij identieke opdrachten waarbij zij dezelfde behoeften hebben (bijvoorbeeld gelijkaardige ICT – dienstverlening).

De verdeling van de verantwoordelijkheid tussen de verschillende aanbestedende overheden is wettelijk geregeld²²:

- Indien zij de volledige plaatsingsprocedure gezamenlijk doorlopen, zijn zij gezamenlijk verantwoordelijk voor het nakomen van hun verplichtingen;
- Indien zij niet alles maar slechts bepaalde onderdelen van de plaatsingsprocedure gezamenlijk doorlopen, zijn zij alleen voor die onderdelen gezamenlijk verantwoordelijk. Voor de onderdelen die zij in eigen naam en voor eigen rekening uitvoeren, zijn zij als enige verantwoordelijk voor die onderdelen die zij zelf toepassen.

De aanbestedende overheden kunnen één aanbesteder aanduiden die in hun gezamenlijke naam bij de gunning en de uitvoering van de opdracht zal optreden.

In hoofde van de afzonderlijke aanbestedende overheden blijft de occasionele gezamenlijke opdracht echter een gewone overheidsopdracht. Dat betekent dat elke overheid afzonderlijk mee zal beslissen in elke fase van het dossier. Op niveau van de lokale besturen blijven de bevoegdheidsregels dus van toepassing. Wanneer bijvoorbeeld meerdere gemeenten samengaan dan zal elke gemeenteraad afzonderlijk zich uitspreken over de samenvoeging en over de plaatsingsprocedure en de voorwaarden van de overheidsopdracht²³. Op het einde van de plaatsingsprocedure zal elk college van burgemeester

¹⁹ Artikel 2, 35° Wet Overheidsopdrachten en artikel 43 Wet Overheidsopdrachten.

²⁰ Artikel 47, 3° Wet Overheidsopdrachten.

²¹ Artikel 48 Wet Overheidsopdrachten; <https://overheid.vlaanderen.be/draaiboek/toepasbare-concepten-overheidsopdrachten>

²² Artikel 49 Decreet Lokaal Bestuur.

²³ Artikel 41 en 78 Decreet Lokaal Bestuur.

en schepenen of het vast bureau afzonderlijk beslissen aan wie dat de opdracht zal worden gegund²⁴. Pas daarna zal het college van burgemeester en schepenen of het vast bureau van de aanbestedende entiteit een definitieve gunningsbeslissing nemen en de gekozen inschrijver meedelen dat de opdracht aan hem is gegund.

De modaliteiten van deze samenwerking kunnen vooraf best worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. In deze overeenkomst kan dan worden bepaald welke entiteit desgevallend wordt aangeduid als aanbesteder, welke organen het bestek en/of de gunning zullen goedkeuren, op welke manier de financiële kant van de opdracht zal worden geregeld (eventueel aan de hand van een verdeelsleutel), e.d..

²⁴ Artikel 56,4° en 84, 4° Decreet Lokaal Bestuur.

3.3.5. Overzicht

	Apart bestek (Modelbestek)	Aankoopcentrale		Occasionele gezamenlijke opdracht
		Groothandelaar	Tussenpersoon	
Omschrijving	Elke stad of gemeente heeft een Eventmachien die aan dezelfde vereisten voldoet maar kan aan een eigen leverancier gunnen.	De verwerving van leveringen of diensten die bestemd zijn voor aanbesteders. De aankoopcentrale neemt zowel de plaatsing als de uitvoering van de overheidsopdracht (of de raamovereenkomst) op zich.	Het plaatsen van overheidsopdrachten en raamovereenkomsten voor werken, leveringen of diensten die bestemd zijn voor aanbesteders. Het optreden van de aankoopcentrale beperkt zich tot de plaatsing en de uitvoeringsaspecten zijn voor rekening zijn van de bestemming(en) van de opdracht (of de raamovereenkomst).	Betrekking op één enkele overheidsopdracht Indien bedoeling om een gerichte (identieke) opdracht te plaatsen.
Type opdracht?	Leveringen, diensten, werken	Leveringen, diensten	Leveringen, diensten, werken	Leveringen, diensten, werken
Duurzaam karakter?	Neen	Mits raamovereenkomst		Neen
Toetreding mogelijk?	NVT	Mits raamovereenkomst		NVT
Beslissingsbevoegdheid?	Bij individuele gemeenten	Bij aankoopcentrale	Bij individuele gemeenten	Bij individuele gemeenten
Verantwoordelijkheid?	Bij individuele gemeenten	Bij aankoopcentrale	Bij individuele gemeenten	Bij individuele gemeenten
Voordelen?	Behoud beslissingsmacht en autonomie over aankoopproces: Ieder kan gunnen aan leverancier naar keuze	Schaalvoordeel (lagere prijs) Kosten- en tijdsbesparing Vermindering administratieve last individuele gemeenten Behoud generiek karakter Stabiele band met leverancier (mits raamovereenkomst) Versterken onderhandelingspositie Overdracht juridische aansprakelijkheid		Delen expertise.
Nadelen?	Geen schaalvoordeel (Hogere individuele prijs) Geen kosten- of tijdsbesparing Weinig efficiënt	Bijkomende schakel met de leverancier is niet altijd nodig of nuttig. Kostprijs opzetten aankoopcentrale.		Weinig efficiënt en traag.

4. Scenario's

	Scenario 1 Louter modelbestek, eventueel aangevuld met een informele samenwerking (stuurgroep)	Scenario 2 Oprichten nieuwe entiteit die optreedt als aankoopcentrale	Scenario 3 Toetreden bij externe entiteit: Vlaams-Brabants Steunpunt e-government (VERA)
Omschrijving	Een eerste scenario is het louter uitwerken van het modelbestek zoals voorzien binnen de projectoproep van het VLAIO COT project. Iedere stad of gemeente kan dan zelf aanbesteden op basis van het modelbestek. Dit kan eventueel worden aangevuld met een informele samenwerking (stuurgroep) tussen de deelnemende steden en gemeenten, op de wijze zoals deze nu al bestaat binnen de VLAIO City of Things projectoproep.	In dit scenario kiezen de deelnemende steden en gemeenten van het Eventmachien ervoor om een nieuwe entiteit op te richten. Hiervoor zouden we de keuze laten tussen de Interlokale Vereniging of de Projectvereniging, gezien het hier over een specifieke opdracht gaat en dit de twee meest eenvoudige vormen van intergemeentelijke samenwerking zijn die hiervoor bedoeld zijn ²⁵ .	Een derde scenario zou zijn om de aanbesteding, opvolging en beheer van het Eventmachien te organiseren via VERA. VERA is reeds de partner voor digitale transformatie van de betrokken lokale besturen en heeft sterke expertise met ICT, digitalisering en e-government en het verenigen van lokale besturen in samenwerkingsverbanden en het opzetten van vormen van samenaankoop.
Voordelen	Behoud beslissingsmacht en autonomie over aankoopproces.	Schaalvoordeel (lagere prijs) Kosten- en tijdsbesparing Vermindering administratieve last individuele gemeenten Behoud generiek karakter Stabiele band met leverancier Versterken onderhandelingspositie Overdracht juridische aansprakelijkheid Efficiëntie qua inzetten van kennis en middelen	Schaalvoordeel (lagere prijs) Kosten- en tijdsbesparing Vermindering administratieve last individuele gemeenten Behoud generiek karakter Stabiele band met leverancier Versterken onderhandelingspositie Overdracht juridische aansprakelijkheid Efficiëntie qua inzetten van kennis en middelen Bespaart deelnemers de formaliteiten en mogelijke kosten voor de oprichting van een nieuw samenwerkingsverband. Mogelijks wegvallen beheerskosten Besturen hoeven geen eigen medewerkers in te zetten maar krijgen expertise ter beschikking van een ervaren entiteit.
Nadelen	Geen schaalvoordeel (Hogere individuele prijs) Geen kosten- of tijdsbesparing Weinig efficiënt qua inzet kennis en middelen	Het individuele lokale bestuur verliest bepaalde beslissingsbevoegdheid en autonomie Kostprijs opzetten en administratieve last nieuwe entiteit.	Het individuele lokale bestuur verliest bepaalde beslissingsbevoegdheid en autonomie Gebiedswerking: VERA beperkt zich in principe tot de provincie Vlaams Brabant.

²⁵ De voorname verschillen tussen beiden vormen zit in het hebben van rechtspersoonlijkheid, wat een gevolg heeft o.a. op wie kan toetreden, of de entiteit 'eigen' personeel kan hebben, of de entiteit zelf kan optreden als een aanbestedende overheid.

			VERA wenst neutraliteit te bewaren ten aanzien van bepaalde technologie/ productkeuze.
Kritische succesvoorwaarden		Noodzakelijk dat een initiatiefnemer een voortrekkersrol wil opnemen en het proces trekt. Overeenstemming tussen deelnemers over afsprakenkader betreffende alle aspecten van de op te richten entiteit (zoals door de wet voorgeschreven). Politieke bereidheid noodzakelijk gezien vertegenwoordiging in bestuur samenwerkingsverbanden. Het samenwerkingsverband moet een duidelijke meerwaarde met zich meebrengen voor alle deelnemende partners.	

5. Bijlage: voorbeelden

Hieronder overlopen we kort een aantal voorbeelden, die verder aangevuld en uitgebreid worden in functie van het werk dat tot dusver binnen het project verzet werd.

5.1. s-Lim aankoopcentrale

5.1.1. Algemeen

s-Lim is een coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid die werd door de Nutsbedrijven Houdstermaatschappij (afgekort 'Nuhma'), Nuhmeris NV en intergemeentelijk samenwerkingsverband onder de vorm van een opdrachthoudende vereniging Inter-media met als doel in België in eigen naam of in naam van derden, voor eigen rekening of voor rekening van derden, het concretiseren van samenwerking, in hoofdzaak tussen steden en gemeenten, rond de ontwikkeling van een geografisch gebied tot een Smart Region via onder meer het centraliseren van kennis inzake IT-toepassingen, dataplatform, databaseer, applicaties, enzovoort.

5.1.2. Slim verkeersmanagement

s-Lim cvba fungeert hierbij als een aankoopcentrale in de zin van art. 2, 6° en art. 2, 7° Wet Overheidsopdrachten²⁶. Er werd een raamovereenkomst (looptijd 120 maanden) opgemaakt voor het leveren, plaatsen, indienststellen en onderhouden van onderdelen voor een dynamisch verkeersmanagementsysteem ten behoeve van gemeenten die deel uitmaken van het werkgebied van opdrachtgever s-Lim cvba, namelijk alle steden/gemeenten behorende tot de geografische omschrijving provincie Limburg met uitzondering van Voeren en met toevoeging van Laakdal. De opdrachtnemer dient bovendien, als partner voor de opdrachtgever, een plan van samenwerking voor te stellen zodat de opdrachtgever gedurende de looptijd van het contract optimaal kan gebruik maken van evoluties en mogelijkheden inzake parkeer- en verkeersmanagement, en waar de opdrachtgever desgewenst samen met de opdrachtnemer proefprojecten kan opzetten om verbetermogelijkheden uit te testen.

²⁶ <https://tenderwolf.com/en/tenders/vehicles/BQFA0YkcVAOvGUPWHEHPUw==/realisatie-van-een-dvms-dynamisch-verkeersmanagement-systeem-voor-het-werkingsgebied-van-de-cvba-s-lim>

5.2. Raamovereenkomsten stad Kortrijk (Smart City Toolbox)

Kortrijk ontwikkelde een smart city-toolbox voor o.a. datamining, beheer en digitale camera's waarin raamovereenkomsten voor technologische oplossingen ter beschikking worden gesteld van steden, politiezones, ziekenhuizen, OCMW's enzovoort waardoor ook andere steden een beroep kunnen doen op deze raamovereenkomst om het databeheer voor hun Smart City initiatieven vorm te geven.

De 'smart city tool box' bestaat uit een verzameling van aparte raamovereenkomsten, elk met een bepaalde specialisatie en focus. Dit zorgt voor een betere flexibiliteit ten opzichte van één grote raamovereenkomst met diverse loten. De 'smart city tool box' wordt nominatief opengesteld voor andere besturen onder de vorm van een aankoopcentrale met een specifieke visie. Het bestaat uit vier toepassingsschillen: 1) alle lokale besturen van Kortrijk, 2) het intercommunale niveau, 3) alle centrumsteden uit Oost- en West-Vlaanderen, aangevuld met Mechelen.

Het voordeel van het samenwerken in deze opdrachtcentrale met andere besturen zijn onder anderen a) kennisdelen bij omschrijven van de opdracht en selecteren van de opdrachthouders, b) aantrekken van interessante en gespecialiseerde opdrachthouders en c) samenwerking en kennisdelen tussen besturen bij uitvoering van latere deelopdrachten, hetzij binnen het Smart Flanders programma of via het Smart City programma van het kenniscentrum Vlaams steden of op individuele basis.

De smart city tool box bevat raamovereenkomsten voor ondersteuning door specialisten op vlak van netwerkbeheer, ondersteuning door specialisten op vlak van big data-analyse en datamining, ondersteuning door specialisten op vlak van informatieveiligheid, ondersteuning door specialisten op vlak van data-analyse m.b.t. data afkomstig van GSM operatoren, ondersteuning door specialisten op vlak van data-analyse m.b.t. data afkomstig van sensoren (passantentellingen, ...), ondersteuning voor de oprichting van een e-depot, Leveren/installatie van camera's en data-gerelateerde diensten (ANPR, gezichtsherkenning, city marketing, snelheid), Leveren/installatie van data displays en infoschermen.

5.3. Vlaanderen

De Vlaamse overheid biedt meer en meer mogelijkheden aan om deel te nemen aan opdrachten- en aankoopcentrales²⁷. Voor de ondersteuning van de eigen administratie maakt de Vlaamse overheid vaak gebruik van raamovereenkomsten met ondernemingen. Een aantal raamovereenkomsten van de Vlaamse overheid worden door het Agentschap Facilitair Bedrijf opengesteld voor lokale besturen²⁸, ook voor ICT en communicatie (bv. de raamovereenkomsten voor ICT²⁹, het telecomcontract³⁰, de ondersteuning bij het maken, beheren en hosten van websites (kanooh)³¹);

De website overheid.vlaanderen.be biedt een overzicht van de raamovereenkomsten voor lokale besturen³². Na inloggen ziet u de fiches van de contracten waarvan u kunt afnemen. Om te kunnen inloggen moet u beschikken over de juiste rechten in het gebruikersbeheer van de Vlaamse overheid. Daarvoor kan het lokaal bestuur terecht bij haar lokale beheerder.

²⁷ <https://www.vlaanderen.be/raamcontracten-van-de-vlaamse-overheid-voor-lokale-besturen>.

²⁸ <https://overheid.vlaanderen.be/overheidsopdrachten-en-raamcontracten/raamcontracten>

²⁹ <https://overheid.vlaanderen.be/raamcontracten-het-facilitair-bedrijf-ict-en-telefonie>

³⁰ <https://www.vlaanderen.be/telecomcontracten-vlaamse-overheid-2018>

³¹ <https://overheid.vlaanderen.be/raamovereenkomst-ondersteuning-bij-het-maken-van-websites-en-hosting> en <http://www.kanooh.be>

³² https://overheid.vlaanderen.be/overheidsopdrachten-en-raamcontracten/raamcontracten?f%5B0%5D=field_bestuursniveau%3A1635